

האליה

חוזרת

באיטליה חישובו אנשי הסלביזיה ומצאו שהופעותיה העלו את מיספר הצופים במיליון איש. בלונדון הגיע קולנוע אחפיייר להכנסת-שיא של 15,000 ל"י בשבוע, בהקרינו את סרטיה הישנים. בפאריס ממלא פסטיבל גרטה גרבו את אולם קולנוע שאנו אליזה ערב-ערב עד אפס מקום. בישראל עומד קולנוע מקסיס להקדיש שבוע ימים לטובים שבסרטיה. המיתוס של גרטה גרבו עדיין אינו עומד לדעוך. הוא עדיין לא מצא את תחליפו הנאות, לא כברייטי בארדו, לא במרילין מונרו ולא באליזבט טילור. גרבו לא היתה אלית-מין, גם לא מלכת-סקנדלים. היה בה משהו מסתורי, קדוש כמעט. הקהל חשב אותה לאלה וסגד לה.

היא נתגלתה מיד לאחר סרטה השני. אבל בניגוד לאילנות של היום, סירבה למלא בחייה הפרטיים את התפקיד שניתן לה על הבר. לאחר שעות-העבודה הסתגרה בתוך הבדידות הזוהרת שלה, התחמקה מרודפי האוטוגרפים, הבריחה את העיתונאים, שיחקה במחבואים עם המפיקים ועם היודים המועטים שלה. היא התחמקה גם מהנשואין, למרות ההרפתקות המפורסמות

„מיסכנה שכמוני! לא ידעתי שהמפיק הזה חיפש את ההיפך, משהו שמה, עליו ומיני. למזלי השקו אותי שם, וכשהייתי קצת שתייה שכחתי שאני שחקנית רצינית בעלת-שליחות. כך קיבלתי את התפקיד ב" איך להרוג את אשתך".

ההצלחה של הסרט היתה כליכך גדולה, עד שמיד עם סיומו חזרה וירגה ליוזי להוליבווד כדי להשתתף בסרט אל מעבר לנחל ולתוך החורשה, סיפור של המינר גווי שעובד לסרט. נראה שהיא תשתתף בהסירה לקפא.

נשאלת, כמוכן, השאלה הנצחית: האם היא תחפשט או לא? „לגמרי לא איכפת לי להראות את עצמי ערומה בפני ה" מצלמה. אני יודעת שהמפיק משלם לי בגלל הגוף שלי, ושהקהל בא כדי לראות את הגוף הזה, ולא כדי לדעת מה יש לי בראש".

האמת של הלב

מרלון ברנדו כבר מזמן לא היה איוה מרקוס אנטוניוס, או איוה זפאטה, למרות שהוא עדיין ממלמל בסדר גמור, יש לו עדיין מבט זועם, אף דומה לזה של אפולו — קצת שבור בקצהו — ושפתיים מקומרות, כמו שער יווני.

לא מזמן הוא הסכים לשחק לצידו של יול ברנר, בסרט הנקרא מוריסור. הוא אפילו הסכים ששמו לא יושם במקום הראשון ברשימת המשתתפים.

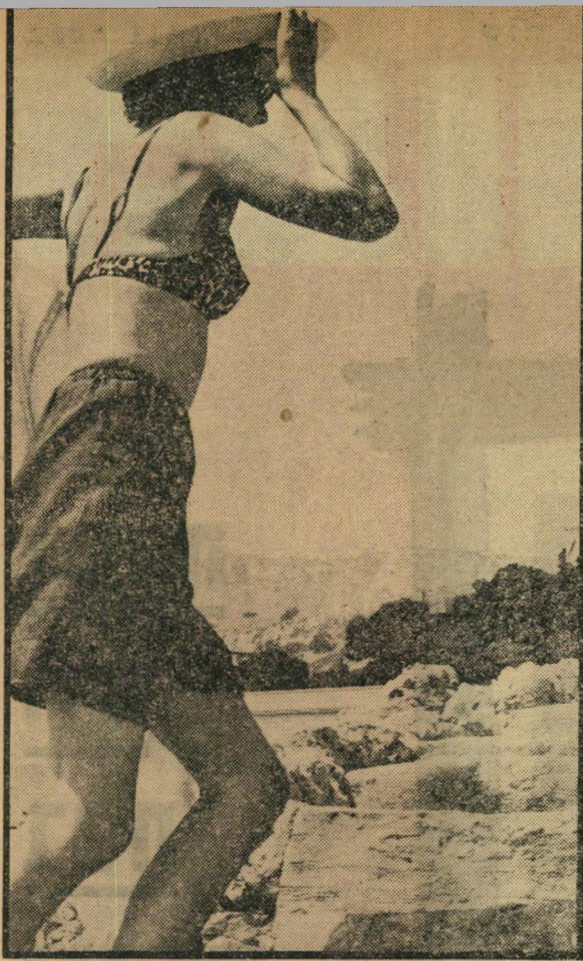
פעם זה לא יכול היה לקרות לו, פעם לא היה שום יול ברנר מעז להופיע לידו, אפילו בקולנוע ממול, שלא לדבר על אותו המסך.

אמנם הוא חדל להיות אדם עליון, אבל לעומת זה הוא הפך אדם חשוב. הוא חושב כל הזמן, ללא הפסקה. על כל שאלה הוא משיב במחשבה.

כששואלים אותו מה שלומו, הוא אומר: „בזמן האחרון זקנתי קצת ושמתני. אבל אין לי שום הרגשה כאילו שיניתי את צורת-חיי. משנה לשנה אני מרגיש את עצמי בשל יותר, מוכשר יותר לעמוד ב" פני האמיתות שלי".

כששואלים אותו לאן הוא עומד לנסוע, הוא עונה: „לטאהיטי. שם האנשים יודעים לחיות יותר טוב מאשר בכל מקום אחר בעולם. הם מלאי פנטסיות, מלאי עדינות. יש בהם אמת של הלב".

כששואלים אותו מה הוא אוהב לעשות, הוא משיב: „אני אוהב לטייל ביער ולר" קוד. אני אוהב לנסוע למקומות רחוקים ולהתבודד. אבל אני אף פעם לא נמצא לבד. גם בצמרת של עץ אני יודע ש"

גרבו היום
„האם זאת את? — „לא".

גרבו ושארל בויה ב"מאריה ואלבסקה"
„האם את מאושרת? — אין תשובה

שניהלה עם השחקן ג'ון גילבר, ממלא-מקומו של רודולף ואלנ" טינג, עם ליאופולד סטוקובסקי המנצח ועם גיילור האוסר.

יתכן שהיא הסתגרה בארמון-השן שלה כדי לא לפגוע בדמות המסתורית שגילמה על הבמה. אבל מלבד זאת, ברור היה שהיא פחדה, משום שבעצם היא לא היתה גרבו. היא היתה גרטה שבדית בשם גרטה גוסטבסון, שעבדה כמזכרת-כובעים קטנה בתנות כליבו בשטוקהולם. היה דרוש לה הרבה כוח, הרבה אומץ וחומות גבוהות, כדי לעמוד בפני האלוהות שהוענקה לה.

בשנת 1941, לאחר עשר שנות מישחק, היא עזבה לפתע את הבד, השאירה למעריציה את עשרות הסרטים שעשתה, ונעלמה מאחורי זוג משקפיים גדולים כהים באחת הדירות האנונימיות של ניר-יורק.

מה היא עושה שם? היא מתבודדת. לאנשי המעלית בביתה יש הוראות המורות לא לתת לאיש, מלבד העוזרת, לעלות אליה.

היא קמה יום-יום בשעה שבע בבוקר, מכינה לעצמה ארוחת-בוקר, אוכלת אותה במטבח. כשהעוזרת באה, בשעה תשע, היא יוצאת מהבית. משעה תשע וחצי עד שתיים-עשרה וחצי היא עורכת את טיוליה הנצחיים בחובות הפחות-מרכזיים של ניר-יורק. היא עושה זאת כל יום, בכל מזג-אוויר, כשלאשה מגבעת קטנה. לעיניה משקפיים כהים, ולגופה זוג מכנסים

וירנה לויז
זה נורא לעורר תאווה מינית

שחורים ופולובר.

לפעמים היא עוברת בשדרות ההומיות יותר, השדרה הראשונה או השנייה. כשמישהו מבחין בה שם ומסתכל בה, היא עושה את עצמה כלא רואה. כשמישהו מנסה לדבר אליה, היא בורחת. כשמישהו שואל אותה אם זו היא, היא עונה: „לא".

בשעה אחת היא מגיעה לביתה, אוכלת שם את ארוחת-הצהריים. באחת וחצי היא יוצאת שוב לטיול, וחוזרת ממנו בשעה ארבע וחצי. רוב חבריה מימים עברו נמצאים כעת באירופה, חלק מהם מת, ואת אותם שנשארו היא פוגשת פעם בחודש.

בין האחד בדצמבר עד לחמישה-עשר בינואר היא יצאה מביתה בערבים רק פעם אחת, בשלושים בחודש, בין השעה חמש לשש, כדי לשתות כוסית אצל חברים. בחג-המולד ובראש-השנה היא נשארה, כמו תמיד, בביתה.

יום-יום, ברגע שהערב יורד, היא הופכת בלתי-שקטה, ממהרת לשוב לביתה. לעולם אין היא נשארת בחוץ לאחר השעה שבע. את ארוחת-הערב שלה היא אוכלת לבד. לאחר הארוחה היא מסתכלת בטלביזיה עד השעה תשע וחצי. או היא נכנסת למיטה. קוראת קצת ונרדמת.

מספר הטלפון שלה הוא סודי, יודע רק לשניים-עשר איש, וגם אלה אינם יכולים להתקשר איתה בכל-עיה, כי בדרך כלל היא אינה עונה לצלולים.

האם היא מאושרת? כשמציגים בפניה שאלה זו, היא מתחמקת מתשובה. כששואלים אותה מדוע היא חיה בבדידות כזו, היא מסבירה שמאז תחילת הקאריירה שלה בהוליבווד היא הפכה חשדנית, שדורשות לה חמש-עשרה שנה כדי להתקשר לחברים חדשים, ושאנשים רוצים להכיר אותה רק כדי שיוכלו לספר שהכירו את גרטה גרבו.

מפעם לפעם מועברות שמועות כאילו היא עומדת לחזור לקולנוע. אלה הן שמועות-שוא. היא לא תחזור. היא הצליחה בכל, כולל הובר הקשה ביותר לשחקנית — הפרישה. היא יודעת זאת, מסרבת להיות משהו אחר מאשר אליה בדימוס. נשארה לנו דמותה בלבד. ששת הסרטים, ששת התגלמויות מוצגים בתל-אביב, מראים את אותה הגרבו בשש התגלמויות שלה, באלפי ההבעות ורבעיה-ההבעות של פניה האלוהיים. היא תמלא את האולם, תמשוך אליו המונים, משום שעדיין אין לה תחליף בין כל אילנות הגוף של היום.

אבל לצורך תפקידו הוא הפך איש קטן, נפול, הנראה כאילו כל המלחמה הקרה מתנהלת על כתפיו. יש לו מבט עקשני, צחאר מתות, הוא נכנס לתוך עורו של הפקיד קטן, הקפוא, של הרפתקה פרוו-אית עגומה. הוא דאגטי-גימיס-בונד ה" אמיתי.

בערב, לאחר יום-עבודה, הוא חוזר ל" שניים-עשר החדרים ששכר במלון גרסם בשביל אליזבט טילור, שתי המזכירות שלו, המשרת שלו, ארבעת ילדיו, שתי האומנות והמורה שלהם.

בתוך שניים-עשר החדרים הללו מהכה ערב-ערב השחקנית היפה לבעלה, החוזר מן הכפור.

בשטח זה, לפחות, עולה לימס על גיימס בונד. הוא מעולם לא חלם על לילה עם קליאופטרה.

חיזור, עמום, כזה כמו האבן של ברלין האמיתית. כעת הוא מצלם שם את ה" סצינות הראשונות של המדגל שחזר מן הכפור. תשאלו: למה באירלנד? הוא יענה: למה לא באירלנד?

כדובלין המזרחית מטפסים כל בוקר מכבי-האש על סולמות גבוהים, כדי להר" ריד את הגשם, במיקרה שלא יירד מעצ" מו. אבל הגשם יורד שם, למזלם, יום-יום כסדרו.

כדובלין המערבית מתנוודת חזית של פונדק ליד החומה האפורה. הטכנאים ו" החשמלאים שותים לידה ויסקי אירי משוכה.

שלושה מיליון דולר עולה הסרט הרב-מכר של ג'ון להקרה. המרגל, לימס, הוא ריצ'ארד ברטון. בדרך כלל יש לו עיניים מאירות, פנים חזקים וקול מתגנן,

הטוב ביותר שבי, האח התאום שלי, האדם הרואה ומכיר את מרלון ברנדו האמיתי, נמצא איתי.

„הקדמונים אמרו על יצירתם שהיא צריכה להיות יותר נצחית מהאוויר. שחקן אינו יכול להגיד זאת. הוא צריך תמיד לסמוך על המול ועל הניצוצות שיש בו. ובניצוצות הללו אפשר להבחין רק במצב של בדידות".

מה שקשיי-החיים עושים לבני האדם! הם מתחילים להגות דיעות בלא עת.

הסרטה

ככפיר עם קליאופטרה

כדובלין שבאירלנד הקים הבמאי מרטין ריט ברלין שניה, קודרת, עשויה מקרטון